

PÖYTÄKIRJA

RAKETTI-hankkeen ohjausryhmän kokous 20.11.2012

- Aika: Tiistai 20.11.2012 klo 12–16
Paikka: OKM, kokoushuone Kalevala, os. Meritullinkatu 10, Helsinki
- Osallistujat: Hannu Sirén, OKM, puheenjohtaja
Matti Hartikainen, Tampereen ammattikorkeakoulu
Ilmari Hyvönen, OKM
Matti Jakobsson, Vaasan yliopisto
Harriet Kurtén, Åbo Akademi
Klaus Lindberg, CSC
Mikko Markkola, Tampereen yliopisto
Jouko Paaso, Oulun seudun ammattikorkeakoulu
Tuulikki Paturi, HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu
Ilkka Siissalo, Helsingin yliopisto
Hanna-Mari Puuska, CSC, ohjausryhmän sihteeri (Pekka Linnan sijaisena)
Tuija Raaska, CSC, ohjausryhmän sihteeri
Ahti Planman, CSC, asiantuntijana
Olli Poropudas, OKM, asiantuntijana (klo 12–14)
- Vierailijat: Lauri Jokipii, CSC (klo 14.30–15)
Aija Kaitera, Helsingin yliopisto (klo 12.20–13.10)
Tuomas Orama, Metropolia Ammattikorkeakoulu (klo 15.30–16)
Jaakko Rannila, Metropolia Ammattikorkeakoulu (klo 15.30–16)

1 Kokouksen järjestäytyminen (12:00–12:10)

1.1 Kokouksen avaus, läsnäolijoiden toteaminen ja työjärjestyksen hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12. Todettiin läsnäolijat ja hyväksyttiin työjärjestys.

1.2 Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Edellisen kokouksen 11.9.2012 pöytäkirja on verkossa luonnoksena <http://raketti.csc.fi/ohjaus/poytakirjat/RAKETTI-or-pklunnos-11-9-2012>

Päätös: Ohjausryhmä hyväksyi pöytäkirjan.

2 Yleiset asiat (12:10–12:50)

2.1 OKM:n ajankohtaiset asiat

Puheenjohtaja Hannu Sirén kertoi OKM:n ajankohtaisista asioista.

OKM ja TEM ovat laatimassa tutkimus- ja innovaationeuvoston aloitteesta tiedepoliittista toimintaohjelmaa (TINTO). Asiakirja pitää sisällään muun muassa esityksiä tutkimuksen edellytyksistä, tutkimuksen määrärahoista sekä aineistojen pysyvissäilytysrakenteiden (esim. KDK, TTA) vaatimasta lisärahoituksesta.

Valtiovarainministeriö on pyytänyt ministeriöiltä omaa toimialaansa koskevia lausuntoja ICT-strategiaan. OKM kokoaa lausunnossaan yhteen oman hallinnonalansa kokonaisuuden ja siinä otetaan huomioon myös yliopistoilta ja ammattikorkeakouluilta saadut lausunnot. Korkeakouluilta saatujen kommenttien perusteella strategiaan ollaan yleisesti tyytyväisiä, mutta esimerkiksi tiettyjä termejä pitäisi tarkentaa (mm. ekosysteemi).

Valtiovarainministeriö on pyytänyt ministeriöiltä esityksiä tietovarantojen julkisuusperiaatteista vuodenvaihteeseen mennessä. OKM:n hallinnonalan osalta tähän sisältyvät mm. Suomen Akatemia, Arkistolaitos, TTA ja

Ammattikorkeakoulu-uudistus on sivistyspoliittisen ministerityöryhmän käsittelyssä, ja laki viimeistellään tammikuussa. Ammattikorkeakoulujen enemmistö on kannattanut rahoitusmallia uudistettavaksi luonnoksen mukaisena siten, että koko rahoitus on indikaattoriperusteista. ARENEn kanta puolestaan on, että 50 % rahoituksesta jaetaan ns. perusrahoituksena. Suurin osa rahoitusmalliluonnokselle lausunnon antaneista on ollut tyytyväisiä T&K:n 15 %:n osuuteen rahoitusmallissa. Kommentteja on tullut lisäksi mm. aikuiskoulutuksen sekä maksullisen palvelutoiminnan osuuksista.

OKM on pyytänyt yliopistoilta ennakkokannanottoja yliopistojen koulutusvastuuseen liittyvään uudistukseen. Ehdotuksen mukaan koulutusvastuunmuutoksia voisi jatkossa tehdä joustavammin, eikä koulutusvastuuta enää määriteltäisi niin yksityiskohtaisesti. Varsinainen asetus valmistellaan keväällä, ja se lähetetään silloin normaalille lausunnotkierrokselle yliopistoille. Ehdotuksen taustalla on mm. UNESCO:n koulutuksen ISCED-luokituksen uudistuminen.

2.2 OKM:n CSC:itä korkeakouluille ostamat palvelut ja niiden ohjausrakenteet

Ilmari Hyvönen esitteli kokonaiskuvausta OKM:n CSC:itä korkeakouluille ostamista palveluista.

OKM ostaa CSC:itä palveluja korkeakouluille. Koulutus- ja tiedepolitiikan vastuualueen (KTPO) CSC:itä ostamat palvelut on jaettu neljään palvelukokonaisuuteen. Tarkoitus on muodostaa kullekin palvelukokonaisuudelle asiakkaita osallistavat ohjausrakenteet. Sopimus pohjainen rakenne vakiinnuttaa projekteina syntyneet toimintatavat pysyviksi toiminnoksi. Tietohallintopalvelut on yksi neljästä kokonaisuudesta, ja se koostuu pääasiassa RAKETTI-hankkeen piiriin kuuluvista korkeakouluille tuotettavista palveluista. Tietohallintopalvelut sisältää kuitenkin myös vain CSC:n ja OKM:n välisiä palveluita (esim. KOTA).

Ohjausryhmä piti kuvausta hyvänä erityisesti koska se kattaa nekin osiot, jotka jäävät RAKETTI:n ulkopuolelle. Mainittiin, että korkeakoulujen on hankala hahmottaa, mitä mistäkin palvelusta maksetaan, ja sitä pitäisi selkiyttää. Pitäisi myös kuvata, miten RAKETTIin liittyvät palvelut organisoidaan pysyvästi.

IT-johtajat ja UNIFIn tietohallintoryhmä ovat keskustelleet palvelukokonaisuudesta. UNIFI ei vielä ole pohtinut yliopiston roolia ohjauksessa. FUNETin yhtenä ohjausrakenteena toimiva "yhdistys" on herättänyt keskustelua, sillä kaikkien korkeakoulujen ääni ei kuulu, vaikka kyse on merkittävästä kustannuksesta erityisesti isoissa yliopistoissa. FUCIO ja AAPA ovat esittäneet, että FUNETia pitäisi edistää siten, että siinä voitaisiin tarjota eritasoisia palveluita eri korkeakouluille. Ohjausryhmä totesi, että tietohallintopalvelut ja FUNET ovat ohjaukseltaan melko samankaltaisia, ja niitä voisi mahdollisesti yhtenäistää.

2.3 Taloustilanne

Klaus Lindberg esitteli hankkeen taloustilanteen.

Kuluvalta vuodelta 2012 jää ylijäämää, sillä kaikki TUTKI-hankeelle suunnitellut tehtävät eivät ole toteutuneet. Vuoden 2013 budjettiin käsitelmällä on lisäresursoitu. VIRTAn ja Tietohallinto-ohjausryhmän kustannukset ovat nyt omina osioinaan budjetissa. Vuodenvaihteesta tietyt asiat siirtyvät CSC:n ja OKM:n välisen vuosisopimuksen piiriin. Esimerkiksi tietovarasto-osuus, jolla on rakennettu infraa mm. VIRTAn projektille, siirtyy ensi vuoden RAKETTI-budjetista pois.

Mainittiin, että RAKETTI-hankkeen alussa puhuttiin rahoituksen jakautumisesta tasan OKM:n ja korkeakoulujen kesken. Todettiin, että koska korkeakouluissa ei kuitenkaan syntynyt tästä yhteistä näkemystä, OKM rahoittaa tässä vaiheessa kaikki RAKETTI-hankeeseen liittyvät korkeakouluille tarjottavat palvelut (kuten esimerkiksi CSC-OKM vuosisopimukseen vietyt palvelut).

2.4 Tiedotusasiat

- RAKETTI-hanke oli mukana korkeakoulujen valtakunnallisilla IT-päivillä Rovaniemellä 30.–31.10.2012
- Tietovarastofoorumi III järjestettiin IT-päivien yhteydessä 30.10.2012

3 TUTKI -osahanke (12:50–14:00)

3.1 Tutkimuksen tietomalli

Aija Kaitera esitteli Helsingin yliopiston tutkimuksen tietomallia.

HY:n tutkimuksen tietomalli sisältää mm. julkaisut, projektit, aktiviteetit, henkilöt ja organisaatiot, ja näihin kaikkiin liittyy erilaisia luokitteluja. Keskeinen kehittämiskohde tietomallissa on tutkimusprojektit ja niiden

tunnistaminen. Projekti ymmärretään eri tavoin: tutkijan näkökulmasta se on tutkimushanke, kun taas taloushallinnossa se on rahoitusmyöntö tai taloushallinnon rivi. HY:n näkemys on, että jos halutaan yhdistää eri yliopistojen tutkimukseen liittyviä tietoja, pitäisi käytössä olla samat käsitteet. Siksi tarvittaisiin kansallisen tason tietomalliyhteistyötä.

Todettiin, että julkaisupuoli on kansallisella tasolla helpoin mallintaa, sillä kerättävät tiedot noudattavat kaikissa korkeakouluissa OKM:n luokituksia. Sen sijaan "organisaatio"- ja "tutkimushanke"- käsitteistä voi olla erilaisia käsityksiä eri korkeakouluilla. Tulee myös huomioida, että kansallinen ja yliopistonäkökulma eroavat joissakin asioissa. Esimerkiksi tieteenalatieto on tärkeä OKM:lle ja Suomen Akatemialle, mutta se ei ole käytökelpoinen yliopistoissa, joissa tarkasteluja tehdään tulosityksittäin tai tutkimusryhmittäin. Molempia tasoa ja kuitenkin tarvitaan, jos saman aineiston on tarkoitus palvella molempia tarpeita.

Mainittiin, että kansallista tietomallia kehitettäessä monia käsitteitä on yhdenmukaistettu, ja malli sallii erilaisia koodistoja. Kansallinen tietomalli on keino päästä käsittelemään koko Suomea koskevia tietoja ja se vähentää tulkinnanvaraisuutta. Tietojen vertailu helpottuu näin myös kansainvälisesti. Raportointia helpottaisi myös tutkimus- ja taloushallinnon yhteyden tiivistäminen.

Nostettiin esille julkaisutiedonkeruun kehittäminen jatkuvasti päivittyväksi kansalliseksi julkaisurekisteriksi. Se voitaisiin toteuttaa esimerkiksi siten, että kaikki korkeakoulut ylläpitäisivät julkaisurekisteristään "julkista kopiota", joka siirrettäisiin esim. päivittäin "kansalliseen julkaisurekisteriin". Kyseessä ei tällöin olisi irrallinen rekisteri, sillä varsinaiset rekisterit olisivat yliopistoissa. Nykyinen laki mahdollistaa tämänkaltaisten julkisten kopioiden keräämisen tietovarannoksi opintohallinnon osalta (VIRTA)

Päätös: TUTKI-osahankkessa tulee kehittää tutkimuksen tietomallia kansalliseksi standardiksi.

3.2 TUTKI-osahankkeen ajankohtaiset asiat

Hanna-Mari Puuska esitteli TUTKI-osahankkeen ajankohtaisia asioita.

TUTKI-ohjausryhmä käsiteli edellisessä kokouksessaan mm. tutkimusrahoittajien raportointikäytäntöjen yhtenäistämistä ja ehdotti mm. SA:n raportointilomakkeiden kehittämistä julkaisujen osalta kansallisen formaatin mukaiseksi sekä SA:n arviointiprosessista syntyvän hallinnollisen tiedon saattamista OKM:n ja korkeakoulujen hyödynnettäväksi.

TUTKI-julkaisutiedonkeruutyöryhmä on saanut työnsä valmiiksi. Työryhmä on järjestänyt työseminaarit yliopistoille ja ammattikorkeakouluille ja tehnyt niiden pohjalta toimenpide-ehdotuksia julkaisutietojen laadun parantamiseksi. Erityisesti on kiinnitetty huomiota OKM:n julkaisutiedonkeruuhjeeseen ja siihen on annettu korjausehdotuksia. Lisäksi on avattu OKM:n ja korkeakoulujen välinen keskustelufoorumi, jossa työryhmän työn päätyttyä voidaan edelleen jatkaa keskustelua etenkin kun seuraava tiedonkeruukierros käynnistyy.

Ohjausryhmä merkitsi asiat tiedoksi.

3.3 Julkaisuportaali

OKM on antanut Kansalliskirjastolle toimeksi toteuttaa kansallisen Julkaisuportaalin prototyypin. Hanna-Mari Puuska esitteli portaalin ensimmäistä testiversiota.

Ohjausryhmä keskusteli portaalin julkisesta jakelusta. Avoimen datan politiikan mukaisesti julkisen hallinnon keräämien tietojen pitäisi olla käytettävissä ja tarkistettavissa, mutta toisaalta julkaisutietojen laatu on tällä hetkellä vaihteleva, ja esimerkiksi portaalin kehittämistyön aikana on jouduttu tekemään paljon tarkastustoimenpiteitä julkaisuille.

Ohjausryhmä merkitsi asian tiedoksi.

3.4 CSC:n bibliometriikkaesiselvitys

Hanna-Mari Puuska esitteli CSC:n OKM:n toimeksiannosta tekemää selvitystä CSC:n tarjoamien bibliometriikkapalveluiden sisällöstä ja toteuttamisesta vuodesta 2013 eteenpäin.

OKM:lle laaditussa raportissa on tehty ehdotus suomalaista tieteellistä julkaisutoimintaa koskevasta tilastokokonaisuudesta, sen edellyttämästä työmäärästä CSC:ssä sekä käytettävissä olevien aineistojen asettamista rajoitteista. Kokonaisuus on jaettu selvityksessä neljään osioon: 1) korkeakoulujen vuosittainen julkaisutiedonkeruu, 2) korkeakoulujen julkaisutietojen tilastointi ja raportit, 3) WoS- ja Scopus-aineistojen käsittely, analyysit ja raportit, 4) Julkaisufoorumille tarjottavat palvelut. Tarjottavien palvelujen laajuus vuonna 2013 riippuu siitä, kuinka paljon henkilöresursseja CSC:llä on ensi vuonna bibliometriikkaan käytettävissä. Pitkän aikavälin selvityskohteita ovat lisäksi bibliometrisen laskennan palvelu korkeakouluille, tutkijan identifioimi-

nen kansallisella tasolla, ajantasainen kansallinen julkaisurekisteri sekä tiedonkeruun laajentaminen myös muihin tutkimusorganisaatioihin (tutkimuslaitokset, yliopistosairaalat).

Tavoitteena on kehittää kolmen osa-alueen, korkeakoulujen julkaisutiedonkeruun, bibliometrisen laskennan ja Julkaisufoorumin välistä vuorovaikutusta, jolloin saataisiin mahdollisimman hyvä tietopohja julkaisutoiminnasta sekä korkeakoulujen että OKM:n päätöksenteon tueksi. Bibliometriikkakokonaisuus palvelisi korkeakouluja mm. siten, että ne saisivat käyttöönsä perusanalyysit mm. Web of Sciencen julkaisuista yliopistoittain ja tieteenaloittain. Suomen Akatemia saisi käyttöönsä Suomen tieteen tila -arviointia varten analyysityökalun, jonka avulla se voisi itse toteuttaa analyyseja ilman, että niitä tarvitsisi erikseen tilata. Lisäksi tarkoituksena on tuottaa pysyviä toimintoja ja automatisoida julkaisutiedonkeruuprosesseja.

Ohjausryhmä piti ehdotettuja palveluja kannatettavina, mutta totesi, että ennen kuin päästään hyvään lopputulokseen, tarvitaan paljon myös yliopistojen sisäistä työtä ja vähintäänkin kaikilla korkeakouluilla pitäisi olla toimiva julkaisutietojärjestelmä.

Todettiin, että kansallinen julkaisukanavaluettelo edistää tietojen yhdenmukaisuutta. Pitäisi selvittää, voidaanko tutkimusta koskevia tietoja (esimerkiksi julkaisukanavakoodisto) sisällyttää OPH:n koodistopalveluun.

Ohjausryhmä merkitsi asian tiedoksi. Sovittiin, että CSC:n tekemä selvitys lähetetään ohjausryhmän jäsenille ja siihen voi lähettää kommentteja.

4 KOKOA-koordinaatio (13:50–14:25)

4.1 KOKOA-koordinaatioryhmän ajankohtaiset asiat

Ilmari Hyvönen esitteli KOKOA-koordinaatioryhmän ajankohtaisia asioita.

KOKOA-koordinaatioryhmän kokoonpano on uudistettu aiemmin päätetyn mukaisesti. Uusi ryhmä on koontunut ensimmäisen kerran 6.11.2012. Kokoonpanoa on hieman muutettu aikaisemmasta, ja nyt mm. OPI- ja TUTKI-osahankkeiden puheenjohtajat ovat mukana. Koordinaatioryhmä on korkeakoululaitoksen kokonaisarkkitehtuuriryhmä, mutta se keskittyy pääasiassa tietoarkkitehtuuriin. Koordinaatioryhmän tärkein tehtävä tällä hetkellä on korkeakoulujen tietomallin ja siihen liittyvien määritysten hallintamallin kuvaaminen. Tietomallin hallintamallissa on tarkoitus kuvata mm.

- mikä on korkeakoulujen tietomalli (tietomalli, koodistot, tietovarastotietokanta, yhteentoimivuuden määrittäykset)?
- vastuunjako
- yhteentoimivuuden määritysten hallinta
- yhteismitallisen raportoinnin määrittäykset
- koodistot
- suhde viitearkkitehtuuriin

Hallintamallin luonnokseen on pyydetty kommentteja osahankkeilta (TUTKI, OPI, VIRTÄ).

Muissa KOKOA-toimintasuunnitelmaan merkityissä osioissa (arkkitehtuurimenetelmät, arkkitehtuuriperiaatteet, tietovarastofoorumitoiminta) edetään kuten aiemmin.

Ohjausryhmä merkitsi asiat tiedoksi. Ohjausryhmä totesi, että kokonaisarkkitehtuurin ymmärtäminen ja yhteistoiminnan muodostuminen on vienyt aikaa, mutta yhteinen suunta näyttäisi nyt löytyneen.

4.2 Opetushallituksen koodistopalvelu

Ilmari Hyvönen esitteli Opetushallituksen koodistopalvelua.

Valtiovarainministeriön JHS-suosituksessa määritellään, millainen yleisen koodistopalvelun pitäisi olla. OPH on toteuttanut koodistopalvelun, joka on määritelty koko julkisen hallinnon määritysten mukaisesti. Näin ollen vaikka OPH tarvitsee koodistopalvelua oman järjestelmäkokonaisuutensa tarpeeseen, sitä voisi käyttää laajemminkin koko opetustoimen ja ehkä laajemminkin myös tutkimuksen koodistojen ylläpitämisessä. Ajatuksena on, että esimerkiksi Tilastokeskus tuottaisi koodistoja koko OPH:n koodistopalveluun, ja mm. korkeakoulut voisivat käyttää niitä sieltä. OPH:n koodistopalvelun hyötyjä ovat esimerkiksi keskitetty hallinnointi ja jakelu web-käyttöliittymän kautta. Koodistopalvelu otetaan käyttöön ensi keväänä.

JHS-suosituksessa on otettu annettu suosituksia siitä, miten koodistot pitää versioida. Lisäksi on annettu määrittäyksiä, mitä kuvaustietoa koodistoilla pitää olla. Julkisuus määritellään erikseen kunkin koodiston osalta.

Korkeakouluja koskeviin koodistoihin liittyvät prosessit ja organisointi ovat pohdittavana KOKOA-koordinaatioryhmässä. Yksi vaihtoehto on, että ne hoituisivat tietomallin ylläpidon kautta, jolloin CSC olisi yksi koodistopalvelun käyttäjä, joka voisi syöttää tietoja OPH:lle. Mainittiin, että jokaisella koodistolla pitää olla omistaja – myös lisätyillä koodeilla johonkin yleisempään koodistoon.

Ohjausryhmä pohti tutkimukseen liittyvien koodistojen sijoittamista OPH:lle. Niiden ylläpito olisi mahdollista hoitaa myös esim. CSC:llä, koska ei ole mielekäästä tarjota kahta erillistä koodistopalvelua.

5 Kahvitauko 14:25–14:40

6 OPI-osahanke ja VIRTA-projekti (14:40 – 16:00)

6.1 OPI- ja VIRTA-korkeakoulukierros

VIRTA- ja OPI-korkeakoulukierros on parhaillaan käynnissä 15.10.–14.12.2012. Lauri Jokipii (CSC) esitteli korkeakoulukierroksen ja VIRTA-projektin tilannetta.

Korkeakoulukierros on tähän mennessä kiertänyt 28 korkeakoulussa (41:stä). Kussakin korkeakoulussa on pidetty ensin yhden tunnin esittely, jossa korkeakoulun ylin johto on ollut yleensä mukana. Korkeakouluille on esitelty neljä konkreettista case-esimerkkiä, jotka kuvaavat miten yhteentoimivuutta rakennetaan opetuksen ja opintojen tukipalveluiden kentällä: 1) mikä tietovaranto on, mitä tallennetaan, miten voidaan yhdistää muihin tietovarantoihin (väestötietovaranto, koulutustarjontatietovaranto), 2) miten yhteishaun tiedot saadaan kulkemaan (esim. siirtäjät ja alanvaihtajat kuntoon) 3) yhteisten tietojen hyödyntäminen korkeakoulujen omissa palveluissa (esim. opiskelijaksi ilmoittautuminen tiedon sähköinen kulkeutuminen), 4) viranomais-tiedonkeruu.

Tämän jälkeen parin tunnin neuvotteluosuudessa on selvitetty korkeakoulun tilanne ja suunnitelmat tietovarannon toteuttamisen suhteen. Kukin korkeakoulu on täyttänyt osaltaan kortin, josta selviävät mm. korkeakoulussa menossa olevat projektit ja yhteistyötarpeet. Korkeakoulukortit ovat julkisia, ja ne löytyvät VIRTA-projektin wiki-sivustolta.

Lauri Jokipii kertoi myös, että VIRTA-projekti tekninen toteuttaminen etenee. Tietovarantopalvelu on valmis ensimmäisten aineistojen vastaanottamiseen, tietojen tarkistamisen määrittely on käynnissä ja lukurajapintojen toteutus on alkamassa. Kirsi Pispala toimii Antti Mäen sijaisena VIRTA-projektin projektipäällikkönä 1.3.–23.8.2013.

Ohjausryhmä merkitsi asiat tiedoksi. Ohjausryhmä nosti erityisenä haasteena esille tutkinto- ja suoritustietojen saamisen lakkautetuista oppilaitoksista. Ei ole vielä sovittu, miten vanhat tutkintotiedot saadaan. Esimerkiksi yhdistyneiden korkeakoulujen vanhojen laitosten suorituksia ei välttämättä löydy nykyisistä korkeakouluista. Todettiin, että VIRTAan haluttaisiin kaikki mahdollinen, mutta nyt tavoitteeksi on asetettu, että ainakin 2000-luvulla suoritettut tutkinnot ja tiedot saadaan.

6.2 Foorumi tiedonvälitykseen opintohallinnon hankkeista korkeakouluille

Esillä on ollut huoli siitä, tehdäänkö opintohallinnon hankkeissa ja järjestelmien kehitystyössä (Winha, Oodi, TIPTOP, PEPI, OTM, Ladok3) päällekkäistä työtä. On toivottu foorumia, jossa erilliset projektit ja hankkeet voisivat esittää tuloksiaan korkeakoulujen päätöksentekijöille, jolloin saataisiin myös parempi ymmärrys siitä, mistä ollaan päättämässä.

Ohjausryhmä totesi, että useissa korkeakoulujen omissa hankkeissa tehdään merkittävää uutta ohjelmistoa ja muuta kehitystä, ja olisi hyvä, jos se olisi muidenkin hyödynnettävissä. Lisäksi toivottiin, että hankkeissa edettäisiin korkeakoulujen tarpeiden mukaan eikä teknisen toteutuksen ehdoilla. Yliopistot keskustelevat paljon yhteisestä kehittämisestä, mutta jatkuva haaste on yhteinen näkemys arkkitehtuurista. Tarvitaan toimintojen tasolla yhteinen näkemys siitä, mitä halutaan ja miten lähdetään toteuttamaan. Tätä edesauttaisi kokonaiskuva asioista, joita ollaan tekemässä.

Ohjausryhmä toivoi visuaalista kokonaiskuvausta siitä, mitä osia kukin projekti hoitaa.

Mainittiin, että BM2011 on saanut juuri tiedot kerättyä korkeakoulujen järjestelmistä, ja tiedot tulevat pian jakeluun. Bencheit pohtii myös hankesalkun toteuttamista.

Päätös: OPI järjestää vuoden 2013 alkupuolella seminaarin, jossa esitellään opintohallinnon hankkeissa ja järjestelmissä tehtyä kehitystyötä.

6.3 CSC:n opintohallinnon palvelut

Klaus Lindberg esitteli CSC:n opintohallinnon uusia palveluita korkeakouluille.

Opintohallinnon palveluiden osalta CSC:llä on ns. fasilitaattorin rooli. CSC ei tarjoa ohjelmistopalveluita, vaan edellytyksiä, joilla korkeakoulu voi tuottaa tarvitsemansa palvelut yhteentoimivuuden puitteissa.

CSC:n opintohallinnon palveluiden asiakkaita ovat mm. Avoin yliopisto, JOO- sekä OODI-konsortiot. Tuotteita ovat mm. hankerekisteri, viitearkkitehtuuri, OHA-kirjasto (syntymässä tietoa hankkeiden sisällöstä ja prosessien liittymistä) ja korkeakoulujen tietomalli. EDEN-kehitysympäristöä voidaan käyttää korkeakoulujen oman ohjelmiston kehittämisessä. CSC tarjoaa palveluja kaikissa projektin elinkaaren vaiheissa: esim. projektipäällikköpalvelua ohjelmistoprojektien läpiviemiseen sekä rajapinta-arkkitehtuuri- ja rajapintapalveluita. OODI:ssa tarjotaan pääkäyttäjäpalvelua, jossa yksi henkilö voi toimia usean korkeakoulun pääkäyttäjänä.

CSC ei kuitenkaan tuota ohjelmointipalvelua, vaan ohjelmointi ostetaan alihankkijoita. Konsortiosopimukset mahdollistavat lisäpalvelujen hankkimisen. Ohjausryhmä keskusteli siitä, onko palvelujen ostaminen CSC:ltä kilpailutuslain mukaista. Sopimustoimittajat on kilpailutettu CSC:n alihankkijoina opintohallinnon alueella. Todettiin, että asiaa voisi vielä selvittää tarkemmin.

6.4 PEPPI-ohjelmisto ja -konsortio

Metropolia ammattikorkeakoulun ja Tampereen ammattikorkeakoulun (TAMK) PEPPI-projektissa tavoitteena on kehittää palveluita koulutuksen suunnittelijoille ja opettajille. Tuomas Orama ja Jaakko Rannila (Metropolia) esittelivät PEPPI-projektissa kehitettyä ohjelmistoa ja suunnitteilla olevaa konsortiota.

Projektin taustalla on Metropolian ja TAMK:n oma palvelutarve, mutta siinä on otettu huomioon kansallinen yhteentoimivuus (esim. KSHJ), kansallinen tietomalli (yksi kulma), tietovaranto (VIRTA-yhteensopivan tiedon tuottaminen), OPI-kokonaisarkkitehtuuri sekä avoimen datan ja avointen rajapintojen periaatteet. Toteutettava ohjelmisto palvelee opettajia ja suunnittelijoita koulutuksen suunnittelussa (opetussuunnittelu, vuosisuunnittelu, työ- ja lukujärjestysuunnittelu). Ohjelmistoa ei ole tarkoitettu pelkästään raportointiin, vaan se toimii myös koulutuksen suunnittelutyökaluna (esim. opiskelijan/opettajan työkuorman suunnittelu). Metropolia ja TAMK käyttävät eri HR-järjestelmiä, joihin rakennetaan rajapinnat. PEPPI:n käyttöönoton jälkeen nykyisen opintohallinnon järjestelmän palveluita tarvitaan melko vähän, ja harkinnassa on erillisen peruskisterin toteuttaminen.

Metropolia ja TAMK ovat lähteneet tekemään järjestelmää normaalin ohjelmistokehityksen mukaisesti toimitajan kanssa siten, että Metropolia ja TAMK saavat käyttää ohjelmistoa, mutta toimittajalla on kaikki oikeudet. Jatkossa suunnitteilla on kuitenkin sellaisen konsortion muodostaminen, johon voisi liittyä mukaan kehittämään ohjelmistoa. Toimittajalla luovuttaisi kaupalliset oikeudet konsortiolle tietyillä ehdoilla ja rajauksilla. Liittymishinta konsortioon olisi kohtuullinen, ja se käytettäisiin ohjelmiston kehittämiseen. Ohjelmistolle ei tarjottaisi keskitettyä ylläpitoa, vaan kukin käyttäjä hoitaisi sen omien tarpeidensa mukaisesti. Ohjelmistoon voisi toteuttaa myös omia laajennuksia, jotka olisivat myös muiden käytettävissä.

Ohjausryhmä merkitsi asian tiedoksi ja totesi, että tietoa PEPPI-projektissa tuotettavasta ohjelmistosta olisi hyvä levittää korkeakouluille esimerkiksi opintohallinnon yhteisessä seminaarissa.

7 Seuraavat kokoukset

Kokousajat vuonna 2013:

- Tiistai 12.2.2013 klo 12–16 OKM, kh. Kalevala
- Tiistai 4.6.2012 klo 12–16 OKM, kh. Kalevala (huom. muuttunut kokouspäivä)
- Tiistai 17.9.2013 klo 12–16 OKM, kh. Kalevala
- Tiistai 12.11.2013 klo 12–16 OKM, kh. Kalevala